

> **Mehmet TORUN**

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Başkanı

DOĞAL KAYNAKLARIN GERÇEK SAHİBİ HALKTIR, DEĞERLERİMİZİ KORUYALIM

Bor stratejik bir maden. Bor minerallerinin son derece özel kimyasal yapıları nedeniyle, hammadde, rafine ürün ve nihai ürün şeklinde, büyük cogunluğu alternatifsiz olmak üzere, 250'yi aşkın kullanım alanı mevcut. Gelişen üretim teknolojileri ve değişen tüketim alışkanlıkları, bor kullanımının yeni ve değişik alanlarda artmasına yol açmakta. Yakıt pilleri, düz panel ekran (LCD) üretimi gibi alanlar bunlardan birkaçı. Sürdürülebilir enerji tüketiminin artması paralelinde güneş ve rüzgar enerjisi sistemlerinde de bor kullanımı artıyor. Enerji alanındaki diğer araştırmalar dikkate alındığında, bor ürünlerinin, enerji sorunlarına çözümde de önemli bir potansiyele sahip olduğu aşikar. Uranyum temel nükleer yakıt hammaddesi. Günümüzde nükleer güç santrallerinde yakıt olarak kullanılıyor. Toryum, tek başına nükleer yakıt olarak kullanılamaz, "U-233" e dönüştürülmesi için bir tetikleyiciye (nötron) gereksinimi var. Bu nedenle nükleer yakıt olarak "U-235" veya "Pu-239" ile birlikte kullanılmakta. Toryum yakıtı kullanan reaktörlerde erime sorunu olmadığı, nükleer atık sorununun ortadan kalkmamasıyla beraber asgariye indiği düşünülürse, 2030-2050 yılları arasında küresel enerji krizini çözmek için toryum yakıtlı reaktörlerin kullanılmaya başlanacağı düşünülebilir. Düşük tenörlü olsa bile Türkiye'nin dünyadaki önemli toryum yataklarına sahip olması, elde edilecek temiz enerjiyle dışa bağımlılıktan kurtulması açısından çok önemli. Bu hususlara bakıldığında bor, toryum ve uranyum madenlerinin hizmet alımı yöntemiyle özel sektöre devri, ülkenin geleceğinin uluslararası güçlere teslim edilmesi anlamına gelmekte. Gelecekteki enerji planlamaları ülkelerin bağımsızlıklarını korumakla bire bir esdeğer. Eğer gelecekte, hidrokarbon kökenli enerji yerini alternatif enerji sistemlerine ve kaynaklarına bırakacaksa, toryum ve bor en önemli alternatif kaynak özelliklerinden dolayı basit rolünde olacaklardır. Maden Mühendisleri Odası'nın 50 yılı aşkın süredir ifade ettiği bir söylem var: "Doğal kaynakların gerçek sahibi halktır". Gelecek nesillerin de hak sahibi olduğu değerlerimizi koruyup kollamak bizim neslimizin görevi. Adı ne olursa olsun, bu yasa değişikliği özünde bir özelleştirme ve son tahlilde kaynaklarımızın uluslararası tekelin eline geçmesi anlamına gelir. Bu gerekçelerle, yapılmak istenen değişikliğin ülkemizin yararına olmadığını düşünüyor ve karşı çıkıyoruz.